

Освітнянське Слово

№ 25–26
21 серпня
2012 року
Спецвипуск

slovo@ippo.if.ua

Видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України

3 Днем Незалежності!

Шановні освітяни!

Вітаємо Вас із найбільшим національним святом – Днем Незалежності України!

Цей день започаткував нову епоху в житті українського народу, законодавчо закріпив його вікові прагнення до національного відродження, духовної свободи, економічного зростання, культурного піднесення.

Шлях до утворення незалежної держави був непростим і тривожним. І тепер кожен із нас несе велику відповідальність перед майбутнім поколінням за збереження цього надбання. На освітян покладається неабияка місія – формувати громадян, патріотів, які в майбутньому вирішуватимуть долю держави. Віримо, що Ви виконаєте це нелегке завдання якнайкраще.

Від щирого серця бажаємо Вам здоров'я, щастя, благополуччя, миру і злагоди. Нехай мрія про краще майбутнє стане добрим починанням в ім'я Соборної, Незалежної України!

Голова Івано-Франківської обласної
державної адміністрації
Михайло ВИШИВАНЮК

Голова Івано-Франківської
обласної ради
Олександр СИЧ

Дорогі колеги!

Прийміть щирі вітання з нагоди 21-ої річниці Незалежності України!

Століттями український народ прагнув вільно жити, плекати рідну мову, сповідуючи свої традиції; примножувати культурно-мистецькі надбання нації. Україна і українці не раз втрачали шанс мати власну державу.

24 серпня 1991 року жертвна боротьба і велике бажання багатьох поколінь увінчались успіхом, започаткувавши нову епоху в житті українського народу.

Незалежність України відтворює загальнодержавну ідею, сприяє подальшому утвердженню патріотизму, віри у світле майбутнє держави.

Вітаючи Вас, бажаємо міцного здоров'я, доброї долі, оптимізму, віри в щасливе прийдешнє незалежної демократичної і процвітаючої України.

Начальник головного
управління освіти і науки
облдержадміністрації
Зінаїда БОЛЮК

Голова обкому
профспілки працівників
освіти і науки України
Мирослав ГАБОРАК

Ректор обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти
Роман ЗУБ'ЯК

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2012/2013 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Модернізація і розвиток освіти та науки повинні набути випереджального неперервного характеру, гнучко реагувати на всі процеси, що відбуваються у світі й Україні. Зусилля органів управління освітою всіх рівнів, науково-методичних служб за підтримки суспільства мають бути зосереджені на реалізації пріоритетних напрямів розвитку галузі, подоланні наявних проблем, вирішенні перспективних завдань сталого розвитку, серед яких:

а) дошкільна освіта:

- будівництво, реконструкція, відновлення роботи дошкільних навчальних закладів та забезпечення розвитку усіх форм дошкільної освіти відповідно до потреб населення;
- стовідсоткове охоплення обов'язковою дошкільною освітою всіх дітей п'ятирічного віку;
- створення оптимальних організаційно-педагогічних, санітарно-гігієнічних, навчально-методичних і матеріально-технічних умов для функціонування дошкільних навчальних закладів;
- оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання, виховання і розвитку дітей дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти (Державний стандарт) та чинних програм розвитку дитини, зокрема, програм "Я у світі", "Впевнений старт";

б) загальна середня освіта:

- налагодження системи роботи щодо впровадження Державного стандарту початкової освіти;
- оптимізація мережі загальноосвітніх навчальних закладів з урахуванням демографічних, економічних, соціальних перспектив розвитку та потреб громадян;
- урізноманітнення моделей організації освіти;
- забезпечення моніторингу якості освіти та виховання дітей упродовж усього навчально-виховного процесу;
- створення умов для розвитку творчої, інтелектуально й духовно багатой, національно свідомої та фізично досконалої, компетентної особистості;
- забезпечення системного психолого-педа-

гогічного та науково-методичного супроводу навчально-виховного процесу, взаємодії на рівні "родина – громада – школа"; розвиток системи державно-громадського управління освітою;

- створення здоров'язберігального освітнього середовища, формування мотивації до здорового способу життя;

в) освіта дітей з особливими потребами:

- упровадження методики раннього виявлення та діагностики дітей з особливими потребами;
- оптимізація мережі спеціальних навчальних закладів, створення нових моделей та форм організації освіти для осіб з особливими потребами;
- відкриття дошкільних груп компенсуючого типу для дітей з різними нозологіями в сільській місцевості;
- розширення практики інклюзивного та інтегрованого навчання у дошкільних, загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах;

г) позашкільна освіта:

- розвиток мережі позашкільних навчальних закладів для забезпечення рівного доступу дітей та молоді з урахуванням їх особистісних потреб до навчання, виховання, розвитку та соціалізації засобами позашкільної освіти;
- урізноманітнення напрямів позашкільної освіти, удосконалення її організаційних форм, методів і засобів навчально-виховного процесу;
- забезпечення належної навчально-методичної та матеріально-технічної бази позашкільних навчальних закладів.

урочиста мить

КРАЩІ З КРАЩИХ

22 серпня ц. р. відбудеться розширене засідання колегії головного управління освіти і науки обласної державної адміністрації, присвячене обговоренню таких важливих питань, як стан готовності навчальних закладів до 2012/2013 навчального року та впровадження нового Державного стандарту початкової освіти. Робота відбуватиметься за участі представників обласної влади; начальників відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів); ректорів національних університетів нашої області; керівників районних (міських) методичних центрів; директорів базових загальноосвітніх навчальних закладів та закладів обласного підпорядкування; керівників методичних об'єднань; учителів початкових класів; представників батьківської громадськості; засобів масової інформації. Також кращі освітяни області отримають слова вдячності та нагороди за добру працю.

З метою відзначення працівників освітянської галузі, які зробили значний внесок в організацію та вдосконалення функціонування й розвитку системи освіти Прикарпаття, обласною премією імені Івана Косика удостоєні такі працівники освіти:

Вахняк Надія Григорівна, директор Гвіздецької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату Івано-Франківської обласної ради

Данилюк Мирослав Петрович, директор вищого професійного училища №13 м. Івано-Франківська

Максимович Любов Миколаївна, начальник управління освіти Калуської міської ради

Пасічна Ганна Миколаївна, директор навчально-виховного комплексу «Школа-природничо-математичний ліцей» Коломийської міської ради

• • • • •

За належний рівень підготовки навчальних закладів до 2012/2013 навчального року та впровадження нового Державного стандарту початкової освіти грамотами голови обласної державної адміністрації і голови обласної ради та грошовими преміями будуть нагороджені:

Начальники відділів (управлінь) освіти райдержадміністрацій (міськвиконкомів)

І місце

Микула Наталія Петрівна, начальник управління освіти Івано-

Обмін досвідом

НОВІ СТАНДАРТИ – НОВА ШКОЛА

Така назва Всеукраїнської акції, що проходила цими днями в Україні з метою вивчення готовності навчальних закладів до впровадження нових стандартів початкової освіти. Вона відбувалась у формі відвідування делегаціями однієї області навчальних закладів районів та міст іншої області.

У рамках цієї Всеукраїнської акції на базі Реваківської школи Кіцманського району Чернівецької області пройшла зустріч делегацій Чернівецької та Івано-Франківської областей.

Групу освітян Прикарпаття очолили Зінаїда Болюк, начальник головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації, а Чернівецької – Михайло Бауер, директор департаменту освіти і науки, молоді та спорту Чернівецької обласної державної адміністрації. До складу делегацій увійшли начальники відділів (управлінь) освіти, завідувачі методичних кабінетів (центрів) та голови райкомів (міськкомів) профспілки.

говування шкільних автобусів.

Наприкінці зустрічі Зінаїда Болюк, начальник головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації наголосила:

– Ми говоримо про взаєморозуміння та взаємопізнання, але майже не знаємо один одного. За цей короткий проміжок часу ми побачили, що правильно працюємо, хоча і йдемо різними шляхами до однієї мети. Водночас очільниця подякувала за презентацію

Мрічко; ректор обласного інституту післядипломної педагогічної

освіти Роман Зуб'як, а також голова обкому профспілки працівників освіти і науки України Мирослав Габорах.

Зінаїда Андріївна, презентуючи систему освіти Івано-Франківщини, зазначила:

– У нас функціонують 754 заклади всіх типів і форм власності, що забезпечують навчання 151 845 учнів. Відповідно до запитів населення вдосконалено мережу дошкільних навчальних закладів, у результаті чого за останні п'ять років їх кількість зросла на 63. Зок-

I місце

Грицан Марія Миколаївна, начальник управління освіти Коломийської міської ради

II місце

Боднарчук Дмитро Юрійович, начальник відділу освіти Тлумацької райдержадміністрації

Шарабуряк Світлана Іванівна, начальник відділу освіти Тисменицької райдержадміністрації

III місце

Дрогомирецький Іван Михайлович, начальник відділу освіти Богородчанської райдержадміністрації

Керівники навчальних закладів

I місце

Ковтун Валерій Іванович, директор Коломийського педагогічного коледжу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Круліковська Оксана Михайлівна, директор Долинського дитячого будинку "Теплий дім" Івано-Франківської обласної ради

II місце

Волошенюк Катерина Степанівна, директор Печеніжинської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату Івано-Франківської обласної ради

Яремків Михайло Володимирович, директор Рогатинської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату Івано-Франківської обласної ради

III місце

Мартинюк Микола Лонгінович, директор Прикарпатського військово-спортивного ліцею-інтернату

Микула Наталія Петрівна, начальник управління освіти Івано-Франківської міської ради

Слабінога Остап Йосипович, начальник відділу освіти Рожнятівської райдержадміністрації

Заохочувальні премії отримують:

Винник Михайло Васильович, начальник відділу освіти Надвірнянської райдержадміністрації

Мельник Богдан Михайлович, начальник управління освіти Болехівської міської ради

Савчук Наталія Михайлівна, начальник відділу освіти Калузької райдержадміністрації

Щербас Василина Василівна, директор Калузької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-III ст. №1 Івано-Франківської обласної ради

Якимів Оксана Романівна, директор Вигодського навчального корекційно-реабілітаційного центру Івано-Франківської обласної ради

Заохочувальні премії отримують:

Джуранюк Валентина Юрївна, директор Смоднянської загальноосвітньої санаторної школи-інтернату I-II ст. Івано-Франківської обласної ради

Караїм Роксолана Орестівна, директор Калузької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-II ст. № 2 Івано-Франківської обласної ради

Шемберко Надія Тарасівна, директор Черченського обласного навчально-реабілітаційного центру Івано-Франківської обласної ради

Освітнянський простір Буковини презентувала начальник управління В. Малишевська, котра ознайомила з Програмою розвитку освіти м. Чернівці на 2012–2016 роки, Планом заходів щодо впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти в загальноосвітніх навчальних закладах м. Чернівці. Аудиторія схвально сприйняла досвід роботи управління та отримала вичерпні відповіді на поставлені запитання.

Гості ознайомились з умовами праці колективу управління освіти, методичного кабінету. Для них стали цікавими досягнення педагогів та учнів школи I ступеня міста, результати проведеної Всеукраїнської акції "Дай руку, першокласнику!", напрями впровадження нового Державного стандарту початкової загальної освіти з 1 вересня 2012 року в 1-х класах.

Делегація відвідала спеціалізовані початкові школи № 9, 15, директори яких презентували діяльність даних закладів.

У ході зустрічі дискусійними стали питання щодо виховання дітей віком від 1 до 3 років, обслуговування малокомплектних шкіл, доступу населення краю до мережі Інтернет, упровадження ІСУО, технічного обслу-

краю, нагадала про болючі питання дошкільної освіти та виявила бажання обмінюватись уже набутим досвідом у розвитку системи освіти й надалі.

* * *

А на Прикарпатті побували працівники освіти Закарпатської області на чолі із заступником начальника управління освіти і науки Закарпатської обласної дер-

жавної адміністрації Ганною Собковою.

Їх радо вітали начальник головного управління освіти і науки Івано-Франківської обласної державної адміністрації Зінаїда Болюк; заступник начальника Марія

навчальних закладів, у результаті чого за останні п'ять років їх кількість зросла на 63. Зокрема, у 2011/2012 н. р. число ДНЗ збільшилось на 23. Нині професійно-технічних навчальних закладів налічується 22, а позашкільних – 70. Підготовка кваліфікованих робітників здійснюється з 87 професій. Молодь здобуває освіту у 28 вищих навчальних закладах I–IV рівнів акредитації, серед яких три мають статус національного.

Освітнянці Закарпаття відзначили високий рівень проведення заходу, висловили щире подяку всім його організаторам.

Підсумки Всеукраїнської акції

"Нові стандарти – нова школа" будуть обговорені на розширеному засіданні колегії Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України 28 серпня цього року.

Ольга ШЕГДА

Дошкілля

У рамках серпневої конференції

ПРІОРИТЕТИ НОВОГО НАВЧАЛЬНОГО РОКУ

Дошкільне дитинство – важливий етап на шляху гармонійного розвитку особистості, а дошкільний навчальний заклад – перший суспільний осередок, покликаний його забезпечити. Тож у яких напрямках відбуватиметься поступ дошкільної освіти на найближчу перспективу?..

Механізми розвитку дошкільної освіти на найближчі п'ять років окреслені в Державній цільовій соціальній програмі розвитку дошкільної освіти на період до 2017 року (постанова Кабінету Міністрів України від 13.04.2012 р. № 629), а основні напрями її реалізації – у відповідному Плані заходів (наказ МОНмолодьспорту України від 28.07.2011 р. № 905).

Першочерговим залишається питання забезпечення державних гарантій щодо доступності дошкільної освіти шляхом розширення мережі дошкільних навчальних закладів різних типів та форм власності, а також зміцнення їх матеріально-технічної, навчально-методичної бази. Сьогодні в області функціонує 356 дошкільних навчальних закладів, у тому числі 3 – приватних. Крім того, 7 фізичних осіб надають освітні послуги у сфері дошкільної освіти. Різними формами суспільного дошкільного виховання охоплено 35 156 дітей, що становить лише 66 відсотків від загальної кількості осіб віком від 3 до 6 років. Відповідно існує потреба у відкритті нових закладів для малюків.

Не менш актуальною постає проблема забезпечення рівних стартових можливостей дітям 5-річного віку у зв'язку з визнанням обов'язкової дошкільної освіти. Її доступність для даної категорії бачиться за умови запровадження різних форм здобуття освіти. Успішному розв'язанню завдання сприяє практика функціонування на базі загальноосвітніх навчальних закладів області 380 груп короткотривалого перебування малюків. Завдяки цьому 98 відсотків дітей старшого дошкіль-

ного віку мають змогу безболісно та поступово адаптуватися в середовищі однолітків та підготуватися до майбутнього шкільного життя. Важливий момент для

успішної діяльності таких груп – створення сприятливих матеріально-технічних умов та підготовка педагогів до організації освітнього процесу з дітьми. У контексті цього доцільним буде в новому навчальному році активізувати роботу опорних закладів з даної проблеми, посилити науково-методичний супровід педагогів, що працюють у таких групах.

Значна увага в Державній цільовій програмі розвитку приділяється також й поліпшенню якості дошкільної освіти, що сприятиме особистісному зростанню кожної дитини з урахуванням її задатків, здібностей, індивідуальних психічних та фізичних особливостей, збереженню та зміцненню здоров'я вихованців з раннього віку.

Цьогоріч зміст навчально-виховної роботи дошкільних навчальних закладів підпорядковуватиметься оновленому освітньому стандарту – Базовому компоненту дошкільної освіти (наказ МОНмолодьспорту України від 22.05.2012 р. № 615), у якому визначені вимоги до рівня розвиненості, вихованості та навченості дитини 6(7) років перед вступом до школи. З огляду на це саме реалізація нового Державного стандарту стане пріоритетним напрямом діяльності дошкільних закладів у 2012/2013 навчальному році. Відмінною рисою оновленого стандарту є те, що він декларує компетентнісний підхід до розвитку дошкільників та передбачає формування в них певних компетенцій як кінцевого результату засвоєння освітніх ліній. Дана позиція свідчить про узгодження нового стандарту дошкільної освіти із Державним стандартом початкової загальної освіти та забезпечує наступність і безперервність у роботі

двох ланок. Водночас важливими залишаються й інші форми взаємодії між дошкільними та загальноосвітніми навчальними закладами (семінари, «круглі» столи, взаємовідвідування занять, спільні свята тощо), що мають знайти своє відображення в угодах про співпрацю.

Особлива увага методичних служб усіх рівнів приділятиметься проблемі формування готовності педагогів ДНЗ до впровадження нового Базового компонента. Доцільним стане проведення ряду методичних заходів з використанням традиційних та інноваційних форм роботи з педагогами. Їхні зусилля спрямовуватимуться на цілісний підхід до формування особистості та підготовку її до органічного входження в соціум, природне

та предметне довкілля шляхом освоєння основних видів життєдіяльності. В організації освітнього процесу педагогам слід користуватися відповідним програмним та навчально-методичним забезпеченням, рекомендованим Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України до застосування в новому навчальному році. Сьогодні існує достатня кількість програм (комплексних, парціальних), спрямованих на реалізацію змісту інваріантної та варіативної складових нового Базового компонента.

Актуальним залишаються й питання урізноманітнення форм взаємодії дошкільного навчального закладу та батьків, залучення їх до освітнього процесу на засадах партнерства задля єдності сімейного та суспільного виховання. Окрім традиційних підходів до роботи з родинами, варто запроваджувати й нові: електронні, бібліотеки відеоматеріалів з різних проблем виховання, інтернет-сайти тощо. Підвищенню рівня психолого-педагогічної просвіти батьків, формуванню в них відповідального ставлення до виховання та розвитку дитини сприятиме й налагоджена діяльність консультаційних центрів для батьків або осіб, які їх замінюють, і дітей, які виховуються в умовах сім'ї, що функціонують у кожному районі й місті нашої області.

Окреслені вище пріоритетні напрями успішно вирішуватимуться за умови консолідації зусиль педагогів, батьківської громадськості, а також управлінських та методичних структур. Тож хочеться сподіватися, що новий навчальний рік стане ще однією сходинкою на шляху розвитку дошкілля Прикарпаття.

Людмила МІНДА,

методист лабораторії дошкільної та початкової освіти

обласного інституту післядипломної педагогічної освіти

Початкова освіта:
фактори розвитку

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОГО ДЕРЖАВНОГО СТАНДАРТУ ПОЧАТКОВОЇ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Для вчителів початкових класів Івано-Франківської області 2012/2013 навчальний рік відрізнятиметься від попередніх. І насамперед, тим, що започатковане впровадження нового змісту початкової загальної освіти. З цією метою було укладено План дій щодо підготовки педагогічних працівників.

Одним з аспектів забезпечення якісної освіти є професіоналізм тих, хто навчає, їх поінформованість, готовність до змін. Варто зазначити, що кваліфікаційний рівень серед педагогів початкової школи досить високий. Більшість із них упроваджують інновації, зокрема, інтерактивні, ігрові технології, розвивальне навчання, казкотерапію та ін., що сприяє удосконаленню навчально-виховного процесу саме в 1-му класі. Вони використовують передовий педагогічний досвід, є учасниками обласних науково-методичних проєктів, творчих педагогічних майстерень.

Для якісного інформаційного забезпечення в кожному районі та місті нашої області створено базу даних педагогів, які працюватимуть 2012–2015 рр. у початковій школі. Здійснювалося їх науково-методичне консультування щодо реалізації змісту нових програм у 1-му класі загальноосвітніх навчальних закладів, організації навчально-виховного процесу з іноземних мов, музичного мистецтва, фізкультури в початковій школі; співпраці вчителя початкових класів і вихователя групи продовженого дня у формуванні життєвих компетентностей першокласника; психологічний супровід упровадження нового змісту початкової загальної освіти; психологічне консультування для педагогів, котрі не працювали в початкових класах.

Новим Державним стандартом передбачено багато змін у навчально-виховному процесі початкової школи. Безперечно, введення іноземної мови з 1-го, інформатики – з 2-го класів, унесення у зміст кожної освітньої галузі діяльнісної змістової лінії, використання здоров'язберігальних технологій та ін. продиктоване потребами часу. Проте це вимагає відповідних

матеріальних ресурсів та підготовки нового вчителя 1–4 класів, котрий добре знав би іноземну мову, володів би комп'ютером, був готовим до перемін.

На жаль, у початковій школі залишається ряд невирішених проблем. Так, у 1-му класі іноземну мову викладатиме 618 педагогів-спеціалістів з іноземної мови, які не є фахівцями з початкового навчання, та 168 учителів-класоводів, більша половина котрих не мають відповідної кваліфікації з іноземної мови.

З цією метою проведено ряд науково-методичних заходів. Зокрема, у роботі методичних об'єднань брали участь близько 800 учителів іноземної мови. Крім того, педагоги працюють у творчих групах, відвідують школи молодого вчителя, виступають на конференціях, беруть участь у тренінгах, майстер-класах, проєктах, навчаються он-лайн, стажуються за кордоном.

Важливим аспектом підготовки кадрів до роботи в нових умовах є готовність педагога до роботи за комп'ютером, доступ до мережі Інтернет. Аналіз результатів опитування вчителів свідчить, що більшість класоводів вважають свої вміння працювати з комп'ютером задовільними (44,7%), а впевненими користувачами є близько половини респондентів (49,9%).

У зв'язку із запровадженням предмета "Сходинки до інформатики" з наступного навчального року слід проаналізувати

стан забезпечення комп'ютерною технікою загальноосвітніх навчальних закладів та можливість її використання в початкових класах. Очевидно, що виникла необхідність у суттєвому поповненні такою технікою кожного навчального закладу. Особливо гостро постало питання щодо реалізації освітньої галузі "Технології" у

школах I ступеня, які зовсім не забезпечені комп'ютерними комплексами, відповідними меблями. Тому його розв'язання бачиться надзвичайно важливим.

Потребує ретельного підходу й таке питання, як навчання і розвиток учнів на уроках фізичної культури. Аналіз проєкту Базової програми з предмета вказує, що на відміну від чинної навчальний матеріал розподілений не за видами спорту, а за видами фізичних вправ, окрім того, виокремлено обов'язкову складову та варіативні модулі. Тому важливо створити належні умови для їх реалізації (наприклад, варіативних модулів – для танцювальної аеробіки, спортивного танцю, аквааеробіки тощо). Проте в загальноосвітніх закладах практично відсутні окремі спортивні зали для початкової школи, не вистачає обладнання, а організація навчання пла-

вання молодших школярів, як правило, можлива тільки в окремих містах області.

У контексті організаційно-педагогічного забезпечення необхідно наголосити і на потребі вдосконалення навчально-виховного процесу, створення сприятливих умов навчання дитини в 1 класі відповідно до оголошеної Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України Всеукраїнської акції "Дай руку, першокласнику!". Проте невирішеною проблемою залишається облаштування кімнат для денного відпочинку (сну) у групі продовженого дня, приміщення для організації рухливих ігор з необхідним обладнанням.

Важливим, на нашу думку, є створення навчально-методичного забезпечення нового змісту початкової освіти. Плануються до видання дидактичні матеріали для 1 класу: "Сюжетні задачі у 1 класі" (на допомогу вчителю початкових класів), "Післябукварик для допитливих" (збірник творів педагогів Східної Галичини ХХ ст.), "Навчально-методичне забезпечення викладання предметів освітньої галузі "Мистецтво" у 1 класі", "Тематичні блоки для навчання аудіювання з англійської мови для 1 класу", "Тематичні блоки з читання і говоріння з німецької мови для 1 класу", "Моделі фізкультурно-оздоровчих заходів для учнів 1 класу".

Отже, завданнями, які визначені для початкової школи на найближчих чотирьох роках, є: створення відповідного навчального середовища, забезпечення компетентнісної початкової освіти. Особливим пріоритетом для педагога має бути виховання здорової дитини, мотивованої на успішне навчання та дослідницьке ставлення до життя, учня, який уміє вчитися та усвідомлює себе громадянином України.

Світлана ЮСИПЧУК,
завідувач лабораторії дошкільної
та початкової освіти
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти

НАДІЙНЕ ПЛЕЧЕ БАТЬКА ТА ЛЮБЛЯЧЕ СЕРЦЕ МАТЕРІ – ДЛЯ ПЕРШОКЛАСНИКА

Поради для батьків

Перший раз у перший клас – це не тільки велика і радісна подія для дитини, але й водночас і стрес. Особливо якщо до цього часу в неї не було досвіду соціального життя, якщо вона не відвідувала дошкільний навчальний заклад. Навіть найсміливіший відчуватиме хвилювання від нового, тривогу від невідомого. Водночас відбудеться і радісне збудження від переходу в новий статус більш дорослої та самостійної людини.

Отже, перший клас у будь-якому випадку стане для дитини стресом. Адже раніше вона робила те, що хотіла, а от у школі вперше стикається із системою оцінювання. І тут малечі буде дуже важлива підтримка та безумовне прийняття батька та матері.

Приміром, якщо дитина зробила щось не так, то не слід акцентувати на цьому. Навпаки, треба підбадьорити: “Ти молодець, я тебе люблю, але ти зробив неpravильно, і ми з тобою разом можемо подумати, як це виправити”. Сварки і покарання за помилки можуть абсолютно відбити бажання навчатися.

У життя першокласника входить не тільки розклад, а й довільність, тобто необхідність займатись тим, що вимагається, а не тим, що цікаво. Дана психічна функція формується на кінець 7-го року життя, тому на заняттях використовуються ігрові форми.

Батькам і педагогам важливо усвідомити, аби в дитини, у житті якої з’явилося так багато обов’язків (довжиною в 11 років), завжди залишався час для неї самої, на власні бажання.

дуть вважати такою, а значить, любити.

У результаті школяр звикає орієнтуватися в усьому на зовнішню оцінку, вважає її суперцінністю. Власне в даному випадку йому можуть і повинні допомогти дорослі. Шкільні оцінки оцінюють не дітей і навіть не їхні знання, а здатність показати вузький спектр знань у навчальній ситуації, по суті, уміння відповідати на запити освітньої системи. Кожному з нас відомий неординарний випадок, коли учні з низьким рівнем знань ставали відомими та успішними людьми в певній професії. Тому буває, коли двійка свідчить про те, що дитині важко сприймати ті чи інші аспекти шкільних вимог. І тоді слід розібратися, у чому вона відчуває труднощі. Тут потрібно надати їй посильну допомогу.

У 1-му класі школяр повинен навчитися робити помилки та усвідомлювати їх. Це вдається, якщо він буде розуміти, що помилки – це не вона сама, що помилка – це невдалі дії або рішення. Але кожен може залишатись таким, яким він є, яким його створила природа. Зло-

док, коли учні з низьким рівнем знань ставали відомими та успішними людьми в певній професії. Тому буває, коли двійка свідчить про те, що дитині важко сприймати ті чи інші аспекти шкільних вимог. І тоді слід розібратися, у чому вона відчуває труднощі. Тут потрібно надати їй посильну допомогу.

У 1-му класі школяр повинен навчитися робити помилки та усвідомлювати їх. Це вдається, якщо він буде розуміти, що помилки – це не вона сама, що помилка – це невдалі дії або рішення. Але кожен може залишатись таким, яким він є, яким його створила природа. Зло-

ПОРАДИ БАТЬКАМ ПЕРШОКЛАСНИКА

- Вранці підіймайте дитину спокійно, з усмішкою та лагідним словом. Не згадуйте вчорашні прорахунки, не вживайте образливих слів.

- Не підганяйте дитину. Розрахувати час – це ваш обов’язок. Якщо ж ви із цим не впорались – провини дитини в цьому немає.

хвилюйся”, “ти все вмієш”, “давай поміркуємо разом”, “згадай, як пояснював учитель”, допоможіть їй.

- У спілкуванні з дитиною не використовуйте умовностей: “Якщо ти будеш добре вчитися, то...”.

- Протягом дня знайдіть півгодини для спілкування з дитиною. У цей час най-

- Не посилайте дитину до школи без сніданку: там вона багато працює, витрачає сил.

- Відправляючи дитину до школи, побажайте їй успіхів.

- Забудьте фразу “Що ти сьогодні отримав?”. Зустрічайте дитину спокійно, не задавайте їй тисячу питань, дайте розслабитись.

- Якщо дитина замкнулася, щось її тур-

важливішими повинні стати її справи, її біль, її радість.

- У сім’ї необхідно створити єдину тактику спілкування дорослих із дитиною. Коли щось не виходить, порадьтеся із психологом, учителем. Не зайвим буде почитати літературу для батьків, там ви знайдете багато корисного.

- Завжди будьте уважними до стану здоров’я дитини.

жон може самотнішого, ніж тим, яким він є, яким його створила природа. Злодіями й мерзотниками не народжуються. Ними стають тому, що колись вони та інші навколо них почали їх такими вважати.

З дитиною потрібно домовлятися, надавати їй право вибору: “Ми можемо повернутися до завдання через півгодини або зробити його завтра вранці”. Це створить можливість їй бути впевненій

у власних силах, підніме самооцінку в майбутньому.

Діагностуючи готовність дитини до школи, багато психологів звертають увагу на розвиток довільності.

Ще одним важливим моментом у школі є соціалізація особистості. У 1-му класі дитина, насамперед, не вчиться, а знайомиться з людьми – проявляє різні форми поведінки, оцінює, робить спроби домовлятися, сперечатися, відстоювати свої інтереси, товаришувати, слухати, чути інших... Якщо почнуться образи, не варто безпосередньо втручатися у справи дітей. Багато батьків реагують так: “Василько тебе вдарив? Пішли, я його вдарю”. Цього не слід робити, хоча зрозуміло, що коли ображають твою дитину, хочеться її одразу ж захистити. Водночас потрібно дозволити їй самій розібратися в ситуації. Варто запропонувати різні форми виходу. Але якщо останнім варіантом залишається “дати здачу”, то краще це зробити, ніж звертатись за допомогою матері.

дасати їй можливість битись.
• Якщо дитина замкнулася, щось її турбує, не наполягайте на поясненні. Хай заспокоїться, тоді сама все розкаже.

• Зауваження вчителя вислуховуйте не в присутності дитини. Після цього не влаштовуйте сварку. Розмовляйте з дитиною спокійним тоном.

• Після школи дитина повинна 2–3 години відпочити. Найоптимальніший час для виконання завдань з 15 до 17 години.

• Недоцільно виконувати завдання без перерви. Через кожних 15–20 хвилин треба відпочивати 10–15 хвилин.

• Під час виконання завдань не стійте над дитиною, дайте їй попрацювати самостійно. А коли буде потрібна ваша допомога, то без крику, вживаючи слова “не

дити самотнього”.
• Завжди будьте уважними до стану здоров'я дитини.

Помилка, невдача, поразка – це тільки маленька частина життя і чудовий досвід, але не сама дитина.

• Пам'ятайте, що діти люблять казки, особливо перед сном, або пісню, лагідні слова. Не лініуйтеся робити це для них.

І, найважливіше, пам'ятайте, шановні батьки, що 1-й клас – це старт у доросле життя. І надто важливим є те, яким він буде для вашої дитини.

Людмила ПІДЛИПНА,
директор ОЦППСР

Оголошення

Головне управління освіти і науки обласної державної адміністрації

(м. Івано-Франківськ, вул. Грушевського, 21, тел. 55 22 72, 55 20 92)

ОГОЛОШУЄ

конкурс на заміщення вакантної посади заступника начальника відділу соціально-економічного розвитку і контролю.

До участі в конкурсі допускаються громадяни України, які мають повну вищу освіту відповідного спрямування (спеціаліст, магістр), високі моральні якості, стаж роботи за фахом не менше одного року.

Додаткова інформація щодо необхідних для участі в конкурсі документів, основних посадових обов'язків, розміру та умов оплати праці надаються сектором з кадрової роботи головного управління освіти і науки облдержадміністрації:

м. Івано-Франківськ,
вул. Грушевського, 21, к. 560,
тел. 55 20 92.

“Освітнянське слово” – видання головного управління освіти і науки Івано-Франківської облдержадміністрації, Івано-Франківського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та Івано-Франківського обласного комітету профспілки працівників освіти і науки України.

Ресстраційне свідоцтво ІФ № 419 від 27.12.1999 року.
Передплатний індекс – 22308.

**РЕДАКТОР
ОКСАНА
ВАСИЛЕЧКО**

Івано-Франківський обласний інститут
післядипломної педагогічної освіти

Код 02136376. Р/р 35427002001196 в банку УДК
м. Івано-Франківська, МФО 836014.

Адреса редакції: 76000 м. Івано-Франківськ, пл. Міцкевича, 3,
slovo@ippo.if.ua тел. 2 24 93.

Редакція не завжди поділяє
позицію авторів публікацій.
За точність викладених фактів
відповідальність несе автор.
Редакція застерігає за собою
право редагувати та скорочувати
подані до газети матеріали, не
змінюючи їхнього змісту.

Газета віддрукована
в друкарні
видавництва
“Місто НВ”
(м. Івано-Франківськ,
вул. Незалежності, 53).
Тираж 220 прим.

